

Gescheiden ouders zoeken volop naar manieren om samen hun kinderen te blijven opvoeden. Nu co-ouderschap wettelijk geregeld en ingeburgerd is, en de voor- en nadelen daarvan duidelijk zijn, is *living together apart* aan een stille opmars bezig. Geen partners meer, maar toch nog huisgenoten, burens of flexibele bondgenoten in een nieuw avontuur. Drie getuigenissen.

SCHEIDEN EN TOCH BLIJVEN: VORM VERANDERT NIET, INHOUD WEL

Goeie ex is beter dan verre vriend

VEERLE BEEL

TEKENING DIRK HUYGHE

Paul Zuiker (51) klopt op de deur en stapt vervolgens meteen binnen in het appartement van Marian Hoblets (53). Dat is zijn ex, en ook zijn buurvrouw. We lopen door tot in haar tuintje. Zij heeft thee gezet, hij heeft appeltaart meegebracht, maar eet er niet van. 'Ik ben gestopt met suiker eten', zegt hij. 'O, dat wist ik nog niet', zegt zij.

Toen hun kinderen klein waren, woonden ze samen in het wooncomplex, dat in de groene rand rond Nijmegen ligt. Maar aan hun huwelijk kwam een eind. Gevolg: Paul ging tachtig kilometer verder wonen en de kinderen bleven bij Marian. Om de andere week gingen ze in het weekend bij Paul op bezoek. Ziedaar een klassieke scheiding.

Het beviel Paul niet. 'Elke keer als de kinderen terug moesten, voelde het als een rib die uit mijn lijf werd gescheurd. Ik miste hen verschrikkelijk, en zij mij. Vooral onze zoon had nood aan meer contact met zijn vader.'

Nu woont Paul met zijn tweede vrouw, Eskeline, en hun twee jonge kinderen in het appartement waar hij vroeger met Marian en de kinderen woonde. Marian woont in een kleinere flat ernaast.

'Twee jaar nadat ik was weggegaan, hoorde ik van Marian dat onze vroegere flat vrijkwam', zegt

Paul. 'Eskeline wilde hier toen nog niet komen wonen. Terecht. Zij begreep beter dat ik emotioneel nog niet over de scheiding heen was. Dat moet je laten uitwerken. Nog eens twee jaar later kwam de flat opnieuw vrij. En omdat we al lang vergeefs naar een geschikte woonst dichterbij zochten, zijn we dan toch hierheen gekomen. Toen was ik er klaar voor.'

Het grote voordeel van dat samen onder een dak leven is dat de kinderen van Paul en Marian niet meer hoefden te verhuizen. Ze konden hun eigen kamer behouden: de ene kamer behoort bouwkundig tot het appartement van Paul, de andere tot dat van Marian. De twee kamers liggen naast elkaar in het gebouw en zijn met een deur verbonden. Die zat er in het begin niet.

Ego opzij zetten

'Het was een idee van Eskeline', zegt Marian, die toegeeft dat ze eraan moest wennen. 'De beslotenheid van mijn eigen flat werd doorbroken. Op elk moment kunnen er nu mensen door die ene deur binnenkomen. En het is niet de voorkeur. Ik moest daar toch mijn ego voor opzijzetten.' Paul stapte in het begin eens door die deur tot in de badkamer van Marian, omdat hij haar iets wilde zeggen. Hij had er niet bij nagedacht. 'Ik voelde meteen dat het niet klopte.'

En dus kwamen er extra sloten op de slaapkamers van de kinderen, die van buitenaf kunnen worden afgesloten. Als de kinderen bij Paul zijn, doet Marian zo'n deur op slot. In de andere week draait Paul de sleutel om.

Al zijn ze daar flexibeler in geworden nu de kinderen groter zijn. Marian: 'Als ik vermoed dat onze zoon laat gaat stappen, doe ik de deur niet op slot, want dan weet ik dat hij langs mijn flat naar zijn ka-

vonden de kinderen het nooit verwarrend? Paul: 'Het gebeurde dat ze vroegen: bij wie zijn we vandaag ook weer? Onlangs kwam onze oudste dochter langs toen Eskeline en ik en de kinderen net gingen barbecuen. Ik vroeg of ze mee wilde aanschuiven. Gek genoeg blokkeerde ze op die vraag. Ze kon er geen antwoord op geven. Tweeëntwintig jaar, en nog altijd niet kunnen kiezen!'

Hij begrijpt het wel: 'Kinderen

'We hebben onze kinderen niet de continuïteit kunnen bieden die we zelf van onze ouders hebben gekregen. Maar we hebben ze kunnen laten zien hoe je op een goede manier uit elkaar gaat'

mer gaat. Ook als hij eigenlijk bij Paul is. Omdat hij anders door de hele flat van Paul moet en daarbij riskeert te veel lawaai te maken. Daar worden de jonge kinderen wakker van en ook Paul is een lichte slaper.'

Het is slim gezien van hun zoon, want Paul hanteert strengere regels: 'Ik verlang van hem dat hij ten laatste om 3 uur thuis komt. Marian is daar coulanter in.'

van gescheiden ouders willen niet hoeven te kiezen. Ik moet zoiets niet aan mijn dochter vragen, ik moet dat regelen via Marian.'

Eigenlijk zijn er alleen maar voordelen aan hun manier van wonen, vindt Marian: 'Gisteren vertelde onze zoon me dat hij blij is dat wij gescheiden zijn.'

Paul: 'O ja?'

Marian: 'Ja, want anders zouden zijn halfbroer en halfzusje er niet

geweest zijn. Zelf vind ik het ook fijn voor hem dat hij die heeft, en dat ze echt samen zijn opgegroeid. Het is leuk om te zien hoe ze over het gras rollen. Spelen met de kleintjes roept in hem andere kanten naar boven. Dan is hij niet die stoere tiener.'

Paul: 'We hebben onze kinderen niet de continuïteit kunnen bieden die we zelf van onze ouders hebben gekregen. Maar we hebben ze kunnen laten zien hoe je op een goede manier uit elkaar gaat. Het vraagt wel een inspanning, vooral van nieuwe partners. Eskeline wilde met mij een nieuw leven starten, maar kreeg er mijn verleden bij. Hier komen wonen, was van haar kant toch een offer.'

Marian heeft een vriend gehad die het moeilijk vond om voortdurend met haar oude leven geconfronteerd te worden, maar haar huidige vriend heeft er vrede mee. Niet dat de twee gezinnen elkaars deur platlopen. Marian: 'Eskeline en ik lenen elkaar boeken uit en we maken elkaars brievenbus leeg als we met vakantie gaan.'

'Beter een goede buur dan een verre vriend', zegt Paul. Ook als die goede buur een ex is.

Ingewikkeld

Bij Laura (42) en Wim (46) is de situatie nog frappanter. Het stel woont al heel lang samen in Gent. 'We waren elkaars eerste serieuze lief.' Gescheiden zijn ze niet, want

ze zijn nooit getrouwd. Ze hebben twee kinderen en hoewel ze blijven samenwonen, vormen ze geen stel meer. Ze zijn dus eigenlijk niét meer samen.

Ingewikkeld? 'Voor ons niet', zeggen ze. Voor de kinderen ook niet, zegt hun dochter: 'Wij zijn dat zo gewend. Papa en mama hebben elk hun eigen plek in huis, maar we eten samen en doen nog veel samen. Het is alleen niet zo gemakkelijk om uit te leggen. Op school zeg ik dat mijn ouders *half-gescheiden* zijn.'

Het toeval wil dat ze ooit twee kleine rijhuizen kochten die ze tot één huis verbouwden. Beneden is er een grote open woonruimte met keuken, die nog altijd gemeenschappelijk is. De kinderen hebben hun eigen slaapkamer. Maar Laura en Wim slapen al vijf jaar apart, hebben elk hun eigen badkamer en hebben ook elk een kleine studio op zolder. Wim heeft er zijn schilderatelier ondergebracht, Laura heeft van haar studio een gezellig hoekje gemaakt, waar ze zich kan terugtrekken. Ze hebben elk hun eigen voorkeur, vlak naast elkaar.

'We zitten ook nog beneden met zijn vieren tv te kijken hoor', zegt Laura. 'Wim en ik zitten dan samen in de zetel. Wel met een beetje afstand tussen ons. Knuffelen doen we niet meer. Een therapeu-

'Kinderen van gescheiden ouders willen niet hoeven te kiezen'

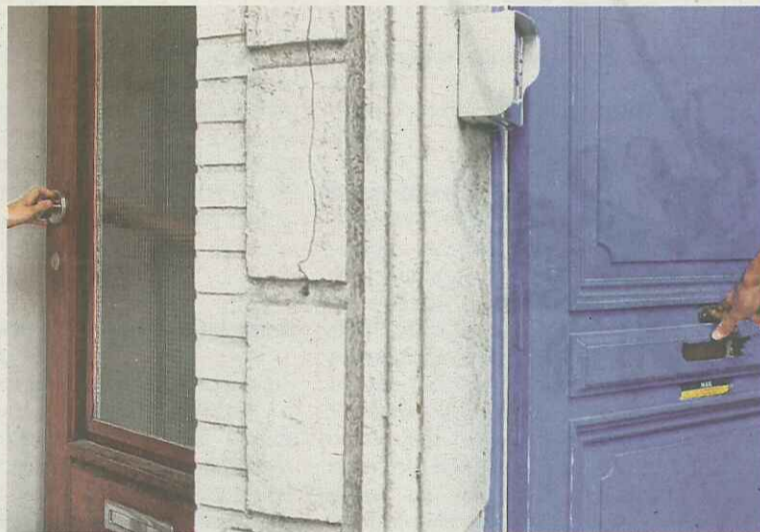

>>> Vervolg van blz. 19

Twee voordeuren of 'living together apart': de nieuwe leefvorm is aan een opmars bezig. © Brecht Van Maele

**'Natuurlijk is het onge-
woon, maar het is
tenminste
waarachtig.
Ik ervaar het
als een grote
luxé om zo te
kunnen leven'**

**'Het is zo
gegroeid. Laura
heeft mij niets
aangedaan en ik
heb haar ook
niets aange-
daan. Onze
relatie is
geëvolueerd in
de tijd'**

te heeft ons dat afgeraden. Het moet voor onze kinderen wel duidelijk zijn dat we geen stel meer vormen.'

Bevrijdend

Waarom zijn ze uit elkaar? Simpel, zegt Wim. 'Het is zo gegroeid. Laura heeft mij niets aangedaan en ik heb haar ook niets aangedaan. Onze relatie is geëvolueerd in de tijd.'

Laura: 'We hebben altijd een heel goede relatie gehad, en nu nog. We deden *superveel* samen, maar verplichtten elkaar tot niets. We konden dus ook makkelijk eens iets alleen doen. Om de zes maanden gingen we samen uiteten om alles door te praten: ben je nog tevreden, mét ons, met je werk? Dat soort dingen. We gingen erg open en vrij met elkaar om. Nee, geen vrije liefde, dat bedoel ik niet. Wat ik bedoel is dat we altijd veel respect voor elkaar hebben gehad en veel vertrouwen in elkaar.'

De vriend van Laura kwam al snel over de vloer. Wim: 'Dat kon omdat hij niet de oorzaak was van onze relatiebreuk. Hooguit vormde hij een aanleiding voor ons om de-

ze stap te zetten. Zijn komst in huis bracht meer duidelijkheid voor de kinderen en was in die zin dus bevrijdend. Het klikte ook met hen.'

Maar gemakkelijk zouden ze dat hele proces toch niet willen noemen. Laura: 'Het was niet van *huppeldepup* en we zijn uit elkaar! Nee. We hebben er anderhalf tot twee jaar over gedaan om de beslissing te nemen. Ik was er kapot van, want ik wist heel goed dat we een *heel schoon gezinnetje* hadden, en dat we dat op de helling aan het zetten waren. Ik ben vijftien kilo vermagerd van de stress. Ik zal nooit de eerste nacht vergeten dat ik alleen zou slapen. Ik heb de hele nacht gehuild. Ik had tijd nodig om te wennen aan de nieuwe situatie. Ons gezin bleef, maar de inhoud veranderde.'

Wim: 'Achteraf gezien kunnen we tevreden terugkijken en zeggen dat we het goed gedaan hebben.'

Waarachtig leven

Vinden zij ook, zoals Marian, dat je je ego moet kunnen opzijzetten als je bij elkaar blijft wonen na een relatiebreuk? 'Nee,' zegt Laura. 'Ik

zou dat anders omschrijven. Je moet sommige zaken bewuster met de mantel der liefde bedekken. Als je lief 's morgens in zijn onderbroek in de keuken staat, kan je daar tegen. Als het je ex is, dan stoort dat sneller.'

Wim spreekt liever niet over een breuk: 'Niets blijft voor altijd hetzelfde, alles is voortdurend in verandering, ook dit. Ik kan niet in de toekomst kijken, ik weet niet hoe het over tien jaar zal zijn. Ik neem me wel voor om hier te blijven tot de kinderen op eigen benen staan. Ook als ik een nieuwe relatie zou beginnen.'

Is er daar ruimte voor? 'O jawel,' zegt Wim. 'Ik weet het, er zijn mensen die zeggen dat ik aan mezelf moet denken en meer ruimte moet creëren voor nieuwe kansen en zo. Maar die ruimte is er. Ik voel me heel vrij, en tegelijk ook verbonden met mijn gezin.'

Is het vooral voor de kinderen dat ze blijven samenwonen? 'Ja en nee,' zegt Laura. 'Als je samen kinderen hebt, moet je dat project ook afwerken. Het is belangrijk voor de kinderen om met beide ouders een goede band te hebben.

Ook voor ons tweeën is het goed: we leren op een andere manier met elkaar om te gaan. Ik heb de jongste vijf jaar ontzettend veel van Wim geleerd! Dat had ik niet willen missen. Ik ben hier een rijker mens van geworden.'

Beseffen ze dat het ongewoon is? 'Natuurlijk,' zegt Laura. 'Maar het is tenminste waarachtig. Andere mensen, zeker in de generaties voor ons, moesten misschien meer de schijn hoog houden. Ik ervaar het dan ook als een grote luxe.'

Eindelijk een naam

Van Jos Willems, zelf als jonge vader gescheiden maar nu al lang grootvader, leerden ze hoe hun leefvorm heet: *living together apart*. Een artikel dat eerder daarover in DS Weekblad verscheen, opende hen de ogen. 'Ik was ergens opgelucht omdat ik leerde dat we niet de enigen zijn die zo leven,' zegt Wim. 'En dat het nu ook een naam heeft. Want mensen blijven er wel naar vragen: hoe zit dat nu tussen jullie? Wel, zo zit het dus.'

Vandaag ligt het boek in de winkel dat Willems samen met Brigit Ap-

peldoorn en Maaïke Goyens over het onderwerp schreef. Het bevat meer dan twintig getuigenissen, samen met heel wat aanbevelingen en tips voor ouders die scheiden. Hij wil graag beklemtonen dat ze met dit boek geen nieuwe norm naar voren willen schuiven. 'Je moet niet per se onder één dak blijven wonen. Dat zijn de extreme voorbeelden. Het is niet voor iedereen geschikt. Maar je kunt wel inspanningen leveren om de negatieve gevolgen van de scheiding voor je kinderen zo klein mogelijk te maken, en als ouders mentaal 'samen te blijven'. *Living together apart* is een avontuur, waarbij ieder zijn eigen weg moet zoeken en waarvan iedereen uiteindelijk beter wordt. Ik hoop daar nog veel meer mensen van te overtuigen, zelfs de meest vechtlustige.'

Zo kan het ook

'Het zou niets voor ons zijn, nog samen met mijn ex onder één dak,' zegt Katrien (41). 'Daarvoor verschillen we te veel.' Ze woont in Oost-Vlaanderen, niet zover van de vroegere gezinswoning, waar haar ex is blijven wonen. Ze hebben samen drie jonge kinderen, die negen dagen bij haar wonen en vijf dagen bij hem. Ze hebben ook allebei een nieuwe relatie.

Toch hebben ze afgelopen voorjaar samen de communicatie van hun zoon gevierd. 'Het was een fantastisch feest, met de beide families en ook nog vrienden erbij. Maar de voorbereiding zullen we een volgende keer toch anders moeten aanpakken, want we kwamen weer flink met elkaar in aanvaring. Gunter en ik hebben werkelijk over alles een andere mening. Daarom zijn we ook uit elkaar.' Haar ex wilde eerst niet van scheiden horen. Katrien kreeg van een advocaat het advies om hem uit huis te laten plaatsen. 'Hij zei dat je bij een scheiding in de eerste plaats aan jezelf moet denken. Dat het de enige manier is. Ik kon en wilde dat niet geloven.'

'Dus ben ik nog twee jaar gebleven, tot Gunter er ook klaar voor was. Dat was niet gemakkelijk, maar ik vond dat ik hem die tijd moest geven. Uiteindelijk hebben we samen een scheidingsovereenkomst ondertekend. We kunnen vandaag nog altijd door dezelfde deur. Ik heb een sleutel van zijn huis, waar ik soms spullen ophaal die de kinderen er vergeten zijn.' 'We gaan allebei naar hetzelfde schoolfeest. Het leidt soms tot rare situaties waarbij we daar weer als gezin staan, en merken dat andere ouders niet weten dat we uit elkaar zijn. Soms is de grens flinterdun. Soms denk ik: hela, we zijn wél gescheiden hoor! Maar de kinderen hebben ons nu allebei nodig.'

Jos Willems, Brigit Appeldoorn en Maaïke Goyens
Living together apart, scheiden als partner, samenleven als ouders
Lannoo, 240 blz., 19,90 €.

De Scheidingsschool biedt vanaf september infosessies aan voor ouders die denken aan scheiden. Deze vinden plaats in Brugge en Leuven. Op 12 oktober organiseert de Scheidingsschool een ontmoetingsdag in Leuven.
www.descheidingsschool.be